

ret rart, om man kunde være gaaet videre. Der er saaledes et Punkt, som jeg tror, det for nogle af de Herrer vil vække en vis Bekymring, at man ikke har gjort noget for at raade Bod paa. Det angaar det Spørgsmaal, om man kunde være naaet til Nummerering. Det vilde ogsaa have haft min fuldeste Sympati, om man kunde være kommet dertil, men netop af det Hensyn, som det ærede 9de Medlem for 2den Kreds omtalte, har man ikke turdet gaa med til Nummerering; thi der er ingen Tvivl om, at det virkelig vilde blive meget vanskeligt for en Amtskredsvalgbestyrelse at løse Opgaven, naar den foruden at tage Hensyn til Partilisten, som den forelaa, og til det Kryds, som er tilladt efter Forslaget, ogsaa skulde tage Hensyn til, om Vælgerne rent vilkaarlig satte Numre, saaledes som de nu selv syntes det passende. Man har ikke turdet tage det med her, men deri ligger ingenlunde noget som helst udtalt om, at man ikke, naar man kommer til en ny, varig — forholdsvis varig — Valglov, vil gaa over til Nummereringssystemet.

Jeg tager naturligvis ligesom det ærede Medlem (Kragh) et vist Forbehold med Hensyn til, hvorledes det hele vil klappe, men naar jeg har udtalt mit Forbehold paa dette Punkt, vil jeg sige, at jeg er glad over, at den Valglov, som der nu er Haab om at faa tilvejebragt, i saa høj Grad raader Bod paa de Mangler, der har været ved den foregaaende, at man dog kan sige, at der tilvejebringes et Valg paa et retfærdigt Valgrundlag. Det er jo det, som Ministeriet har faaet til Opgave at sørge for.

Ordføreren (Piper): Jeg skal ikke gøre mange Bemærkninger til den Tale, som det ærede 9de Medlem for 2den Kreds (Kragh) holdt, men vil dog gerne bidrage en lille Smule til at skabe et lidt lysere Syn paa Livet for ham end det, der syntes at fremgaa af de Bemærkninger, han fremsatte.

Det ærede Medlem spurgte, hvad nu egentlig Motiverne var til denne Lov. Lovforslaget blev, saa vidt jeg mindes, fremsat den 19. November 1919, men den 17. og 18. Oktober havde det konservative Folkeparti holdt Landsraadmøde og vedtaget at føre dette Forslag frem paa Rigsdagen; det havde faaet hele Partiets Billigelse. Og naar det konservative Folkeparti var kommet i Tanke om at fremsætte et nyt Valglovsforslag, var dette ikke noget nyt. Den Gang Valgloven af 1915 blev vedtaget, forbeholdt vi

os straks at søge at faa tilvejebragt en ny Valgordning, der bedre end den i 1915 vedtagne var i Stand til at opfylde Grundlovens § 32. Det Valgsystem, vi havde før 1915, og som vi havde haft, lige siden Grundloven blev vedtaget første Gang her i Danmark, hvilede jo paa Enkeltmandskredse, og at dette System var slet, blev til fulde konstateret gennem Aarene. Kulationen naaedes ved Valget i 1913, da det konservative Folkeparti med et Tal af 83 000 Stemmer fik 7 Mandater. Dette System var altsaa dødsdømt, og man maatte i 1915 erkende, at en retfærdig Repræsentation kun kunde opnaas ved Forholdstalsvalg. Saa gik man imidlertid atter paa Akkord med Systemet, beholdt Enkeltmandskredsene og fik Suppleringsmandater ved Siden af, men saa ringe et Antal, at de ikke var i Stand til at skabe Retfærdighed og udjævne den Ulighed, der fremkom ved Kredsmandaterne. Desuden er det dels ved Brugen af Valgloven den ene Gang i 1915, dels ved, hvad der er fremkommet af Tanker om, hvad man kunde benytte denne Valglov til ved kommende Valg, blevet slaaet fast, at denne Valglov kunde komme til at virke paa en alt andet end regulerende Maade. Suppleringsmandaterne kan ikke alene bruges til at udjævne Forskellen, de kan ogsaa misbruges, uden at man kan hindre det, og de Partier, der væsentlig er henvisne til at leve paa Suppleringsmandater, fordi deres Tilhængere er spredte over alle Landets Valgkredse, er i høj Grad brøstholdne ved et saadant System, som ikke strækker til og kan misbruges. Det er meget gode og kraftige Motiver til at søge at finde en bedre Løsning, og det er et saadant Forsøg, der her er gjort. Er Forsøget ikke fuldkomment, skyldes det maaske, at vi ikke har haft det fornødne Medarbejde fra andre Sider, der kunde have bragt det forønskede Resultat.

Det ærede 9de Medlem for 2den Kreds (Kragh) var særlig betaget af de mange forskellige Metoder til Udregning, som anvendes i dette Lovforslag, den D'Hondtske, den Andræske, den Saint-Laguëske. Men det er ikke noget, der er saa ukendt for dem, der har med Valgene at gøre her i Landet. Den første bruges hvert fjerde Aar til Kommunevalgene, den anden bruges til Landstingsvalgene. Naa, saa kommer der nu en ny Beregningsmaade til, men den er da ikke mere indviklet, end den er ret nem at finde ud af. Man skal ikke blive bange, fordi man ser noget nyt, og heller ikke gøre andre bange.